

Testaukset työpaikalla Säädöstaustaa

–webinaari 3.3.2022

Jutta Peltoniemi, ylilääkäri, tartuntataudeista vastaava lääkäri
Turun kaupunki

Tartuntatautilaki

- **1 § Tarkoitus**

Lain tarkoituksena on ehkäistä tartuntatauteja ja niiden leviämistä sekä niistä ihmisille ja yhteiskunnalle aiheutuvia haittoja.

- **3 § Määritelmät**

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *tartuntataudilla* sellaista sairautta tai tartuntaa, jonka aiheuttavat elimistössä lisääntyvät mikrobit tai niiden osat taikka loiset; tartuntatautina pidetään myös mikrobin myrkyä aiheuttamaa tilaa; prionin aiheuttama tauti rinnastetaan tartuntatautiin; parantuneesta infektiosta elimistöön jääneitä löydöksiä ei pidetä tartuntatautina;

- 4) *karanteenilla* taudinaiheuttajalle altistuneen tai perustellusti altistuneeksi epäillyn henkilön erottamista muista kotiinsa tai muuhun määrättyyn paikkaan taikka tartuttavaksi todetun tai epäillyn matkatavaran, konttien tai muiden tavaroiden siirtämisen rajoittamista tai erottamista muista tavaroista tartunnan leviämisen estämiseksi;
- 5) *eristämisellä* sairastuneen tai perustellusti sairastuneeksi epäillyn henkilön hoitamista tai terveydentilan seurantaan muista erillään siten, että tartunnan leviäminen estyy; [\(19.2.2021/147\)](#)
- 6) *epidemiolla* tartuntatautitapausten lukumäärän lisääntymistä odotettua enemmän jonakin ajanjaksona tietyssä väestössä tai tietyllä alueella;
- 7) *poikkeuksellisella epidemiolla* Maailman terveysjärjestön julistamaa **pandemiaa** sekä muuta tartuntatautiepidemiaa, joka aiheuttaa merkittävän uhan kansanterveydelle ja terveydenhuollon palvelujen riittävydelle;

Tartuntatautilaki

18 § Laboratoriotutkimukset ja toimilupa

- Tartuntatautien toteamiseksi tarvittavia laboratoriotutkimuksia ja -tehtäviä suoritetaan Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksessa ja tähän tarkoitukseen toimiluvan saaneissa laboratorioissa sekä niiden valvomis- ja toimintayksiköissä. Jos toimiluvallinen laboratorio teettää laboratoriotutkimuksia alihankintana muussa laboratoriossa taikka valvoo tutkimusten suorittamista toimintayksikössä, laboratorion on varmistettava, että alihankintalaboratorio tai toimintayksikkö täyttää jäljempänä 3 momentissa laboratoriolle asetetut vaatimukset.
- Laki on voimassa Suomessa

Mikrobiologinen testaus

- Tartuntatautien toteamiseksi ja torjumiseksi tarkoitettu potilasnäytediagnostiikka on tartuntatautilain (1227/2016) 18 §:n perusteella luvanvaraista toimintaa, jota voidaan tehdä vain tähän tarkoitukseen toimiluvan saaneissa laboratorioissa ja niiden valvomissa terveydenhuollon toimintayksiköissä.
- Toimilupa tarvitaan sekä laajalle että suppealle laboratoriotoiminnalle.
Nopeaa potilashoitoa tukeva vieritoiminta vaatii ilmoituksen aluehallintovirastolle valvovan laboratorion välityksellä.
- Pelkkä näytteiden ottaminen ei edellytä mikrobiologista toimilupaa

Nopeaa potilashoitoa tukeva vieritoiminta

- Merellä laivassa tapahtuva testaus laivan terveydenhuollon ammattihenkilön tekemänä on nopeaa potilashoitoa tukevaa vieritestausta
- Menetelmän pystyttämisesssä ja laadunvarmistuksessa tarvitaan tukilaboratorio, joka vastaa toiminnan laadusta
- Käytetään terveydenhuollon käyttöön tarkoitettuja diagnostisia laitteita ja reagensseja.
- Näytteen ottaa ja analysoi terveydenhuollon ammattihenkilö

Kotitestit eli ns. itsetestaus

- Työnantaja ei saa velvoittaa työntekijää tekemään koronatestiä, mutta sellaisen saa tarjota verovapaasti työntekijälle
- Testin tulos on henkilökohtainen terveystieto, jota työntekijän ei tarvitse kertoa työnantajalle.
- Kotitestit perustuvat pääosin antigeenin osoitukseen ja henkilö ottaa itse näytteen nenästä, CE-merkintä on tärkeä olla pakkauksessa
- <https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-rokotukset/ajankohtaista/ajankohtaista-koronaviruksesta-covid-19/oireet-ja-hoito-koronavirus/koronavirustestit/koronaviruksen-kotitestit>
- Kotitestiä ei voi tehdä sosiaali- ja terveydenhuollon kautta vaan ne ovat tarkoitettuja juurikin itsetestaukseen

Lopuksi

- Työterveyshuolto on hyvä olla mukana huolehtimassa testauksesta, jos halutaan tehdä terveydenhuollon testausta
- Jos ei ole terveydenhuollon ammattihenkilöä esimerkiksi rahtilaivalla mukana, voivat kotitestit työntekijöille ohjeiden kanssa olla soveltuva vaihtoehto
- Kotitestissä saadulla positiivisella tuloksella ei ole mahdollisuus saada tartuntatautipäivärahaa vaan siihen edellytetään terveydenhuollon testausta
- Tärkeää on, että työntekijä tietää toimintaohjeet, jos sairastuu COVID-19-infektioon
- Rokotukset ovat paras suoja vakavaa COVID-19-infektiota vastaan

Kiitos